

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Cena 1 Din

Zmaga vsedržavne in vsenarodno politike

RAZPOLOŽENJE PRED OBČINSKIMI VOLITVAMI.

Ustvaritev nove države je po svojem psihološkem temelju podobna zakonski zvezi, zlasti če jo tvorijo deli, ki so bili poprej ločeni po zgodovinsko-političnem, kulturnem, socialnem in gospodarskem razvoju. Tu je treba velikega razumevanja, takta in popustljivosti in vseh strahov, da se obrusijo robovi heterogenosti. Kjer tega ni, pride prej ali slej notranja razrvanost, ki vodi lahko tudi do popolne ločitve. Pred vsem se morajo brzdati strasti, ki so same po sebi destruktivne, zdrave lastnosti se pa morajo pametno in konstruktivno usmerjati v enotnem pravcu k zaželenemu cilju notranje emalgamizacije. Na vse to so državniki, izhajajoči iz političnih strank, ki so nastale in dozorele v časih pred našim osvobođenjem in zedinjenjem, popolnoma pozabili. Mislili so, da morajo v Jugoslaviji nadaljevati tam, kjer so nehali 1. 1918. v Avstriji, Ogrski, Srbiji in Črni gori. To, kar je potem nastalo deset let kasneje 1. 1928., je bila samo neizbežna logična posledica te velike zablode. Takrat smo stali tik pred razporoko, še več, pred prepadom, in je manjkalo le še prav malo, da nismo zgrmeli vanj.

Rešiti nas je mogel samo še *deus ex machina* v podobi akta 6. januarja 1. 1929. Naš viteški vladar je z roko državnika največjega stila sam prijel za krmilo naše usode in ga naravnal v edino možno smer. Nikdar se ne smejo vrniti prestani časi! To je bila parola, ki je spreletela od najvišjega mesta v Beogradu vso državo do zadnje vasice. Narod jo je pozdravil kot odrešitev. Je mar kdo že pozabil, kako globok vtis je napravil akt 6. januarja! Samo redki posamezniki, ki jim je bilo z njim onemogočeno nadaljnje demagogiziranje mas, so prelivali solze za prejšnjo strašno razprtijo. Široke množice so ga blagoslovljale, saj so čutile, da smo si zopet postali resnični bratje. Blagoslovljali smo ga v enaki meri vsi Slovenci, posebno mi na bivšem Štajerskem ter v Prekmurju. Videli smo, da se še sedaj lahko posvetimo delu, ki smo ga 10 let zanemarjali. Več ko nesmiselno, da, naravnost blazno bi zato bilo, podirati te granitne temelje edine pravilne notranje politike ali pa želiti si nazaj v kaos in bratomorno klanje prvega desetletja jugoslovanske državne skupnosti. Bilo pa bi tudi še nekaj več, bilo bi zločinstvo per excellence! Kdo je torej med nami, ki bi bil voljan prevzeti nase ta odli, kdo bi rad doživel to herostratsko slavo?

Zato smo trdno prepričani, da morejo nastopati pri sedanjih občinskih volitvah na deželi proti edini politiki zdravega razuma, skupnih interesov in

lepše bodočnosti samo redki posamezniki, ki so izgubili kompas in ne vejo več poštene poti za svojo politično eksistenco. Da bi pa bila kje množica našega slovenskega ljudstva tako strahotno brezglava, ne, tega ne verujemo in ne moremo verjeti! Kje bi pa bila tudi najprimitivnejša logika zdravega razuma, če bi ta množica sedaj naenkrat pljunila na tisto, kar je 1. 1929. s takim spontanym navdušenjem blagoslovila? Slovencem bi upravičeno mogli odreči vsako možnost in vsako logiko, da smo doslej veljali ne samo pri bratih Srbih in Hrvatih, marveč tudi drugod za narod moštatih korenin in logikov. Posamezniki, ki so se tako daleč spozabili, da skušajo iz sedanjih zgolj gospodarsko-upravnih občinskih volitev na deželi ustvarjati nekakšen »plebiscit« za povrnitev nekdanjih sramotnih in pogubonosnih razmer, so in morajo biti zares le posamezniki, docela osamljeni neurejeni ljudje, ki ne zaslužijo samo obsodbe celokupnega naroda, marveč tudi kazni, ki jo določajo obstoječi veljavni zakoni za vse tiste, ki bi skušali kakorkoli rušiti sedanji notranji red naše troedine kraljevine!

Poročila, ki jih prejemo dan za dnem iz našega štajerskega in prekmurškega podeželja, nam tudi soglasno potrjujejo, da se trezno in preudarno ljudstvo samo prostovoljno in energično otreša krivih prerokov. Celo redki posamezniki, ki so se dali v začetni nevednosti speljati na led, so že sami uvideli, da se morajo vrniti k vsedržavni politiki složnega sodelovanja celokupnega naroda. Stavbe laži demagogov in desperadnih obupancev se rušijo v prah in pepel, tako, da moremo z zaupanjem gledati v 15. oktober, dan občinskih volitev v podeželskih občinah. Naravnost sijajna so pa poročila iz Prekmurja. Tam je vse volilstvo soglasno na strani jugoslovanske nacionalne stranke ter njene vsenarodne in vsedržavne politike. Demagogi in desperadi so doživeli že doslej strahovit debakl. To pa nas veseli še prav posebno, saj so zunaj naših državnih meja, zlasti na Madžarskem, še vedno ljudje, ki mislijo, da Prekmurje ni naše z vsem svojim srcem in z dušo. Dan 15. oktobra jim bo zato prinesel neovrgljiv dokaz, da je Prekmurje do dna slovensko in jugoslovansko ter hoče tako tudi vedno ostati! Tako more služiti Prekmurje kot svetel vzgled tudi vsem ostalim našim pokrajinam pri tekmovalni za čimlepšo manifestacijo za JNS in državo dne 15. oktobra.

V vse občine uprave, ki stoje neonajno za politiko naše vlade, to bodi parola pri teh volitvah!

Seja sveta male antante v Ženevi

MALA ANTANTA ODKLONILA ITALIJANSKI PODONAVSKI NAČRT. KONFERENCA NAŠEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

ŽENEVA, 4. oktobra. Italijanski načrt za ureditev podonavskih gospodarskih odnosov je sedaj razkrinkan kot sunek proti interesom in celo obstoju male antante. Njegov namen je izročiti Podonavje italijanskemu in nemškemu vplivu s posebnim protežiranjem Madžarske in Avstrije, zato ga pozdravljajo samo v Budimpešti in na Dunaju. Če bi se uveljavil, bi se moral spremeniti statut male antante, ki določa, da morejo njene članice sklepati dalekosežnejše pogodbe z drugimi državami le kot celota. Italija predlaga namreč le pogodbe v dveh. Mimo tega bi bila ubita in izrinje-

na českoslovaška industrija. Gospodarski odvisnosti, ki bi sledila takemu sporazumu, bi se prej ali slej pridružila tudi politična. Zaradi tega se je sešel včeraj tu stalni svet male antante k seji, kateri je prisostvoval tudi stalni delegat Francije pri Društvu narodov Massigli. Zunanji ministri so soglasno odklonili italijanski načrt. Mimo tega so razpravljali tudi o drugih aktualnih zadevah. Jugoslovanski zunanji minister Jevtić je nato konferiral tudi s francoskim zunanjim ministrom Paulom-Boncourjem in bolgarskim ministrskim predsednikom Mušanovom.

Sprejem kralja in kraljice v Carigradu

DAVI STA PRISPELA KRALJ ALEKSANDER IN KRALJICA Marija V BOSPOR. VELIKO ZANIMANJE V CARIGRADU. VČERAJSNJI OBISK V EVKSI-NOGRADU PRI VARNI.

CARIGRAD, 4. oktobra. Davi ob 9. uri je prispel jugoslovanski kraljevski par na krovu križarke »Dubrovnik« v Bospor. Nasproti so se mu odpeljali s turško križarko »Jazuv« jugoslovanski poslanik v Ankari Janković, turški poslanik v Beogradu Haidar beg, generalni tajnik državnega predsednika Hikmet beg in še protokol Fuad beg. Ob srečanju križark je bila kraljevska dvojica pozdravljena s topovskimi strelji, turška vojaška častna četa pa je izkazala Nj. Vel. kralju Aleksandru ob takih prilikah običajno čast. Jugoslovanski kraljevski par bo ostal v Carigradu predvidoma dva dni, nakar bo nadaljeval potovanje na Kri. Turški listi objavljajo slike kralja in kraljice z izredno toplo pisanimi članki, v katerih naglašajo veliki pomen srečanja kralja Aleksandra s predsednikom turške republike Mustafa Kemalom pašo.

SOFIJA, 4. oktobra. Včeraj popoldne

je priplula v Varno jugoslovanska križarka »Dubrovnik«, na kateri sta se pripeljala iz Romunije Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel. kraljica Marija. Ko se je križarka zasidrala, ji je priplula nasproti bolgarska kraljevska lahta, ki jo je pozdravilo 21 topovskih strelcev z naše bojne ladje. Na palubo »Dubrovnika« sta prišla bolgarski kraj Boris in princ Ciril, ki sta pregledala častno četo naše vojne mornarice, nakar sta se vrnili na lahto in z njima sta odšla tudi kralj Aleksander in kraljica Marija. Na obrežju v Evksinogradu je čakala naš kraljevski par častna četa bolgarske vojske, obrežne baterije pa so oddale pozdravne strele. Nato se je podala naša kraljevska dvojica v dvorec, kjer sta ju sprejeli bolgarska kraljica Ivana in sestra bolgarskega kralja princesa Evdoksija. Naš kraljevski par je ostal v gostih pri bolgarski kraljevski dvojici do večera.

Ponesrečen atentat na dr. Dollfusa

AVSTRIJSKI ZVEZNI KANCELAR LE LAŽJE RANJEN. KOMENTARJI DUNAJA IN BERLINA O ATENTATORJU.

DUNAJ, 4. oktobra. V avli dunajskega parlamenta je oddal včeraj popoldne okrog 14.30 22letni bivši avstrijski vojak, narodni socialist Rudolf Derlitz z Dunaja iz samokresa dva strela na zveznega kancelarja dr. Dollfusa in ga lažje ranil na desni nadlehti in na prsih. Atentatorja je policija takoj aretirala, dočim je bil ranjen kancelar prepeljan na reševalno postajo, kjer je bil obvezan, nakar je bil oddan v domačo oskrbo. Kot namen atentata je navedel atentator željo, da bi opozoril merodajne činitele na potrebo, da prevzame vodstvo avstrijske politike v roke drug mož, čigar imena pa noče izdati. Zvečer ob 20. uri je imel kancelar dr. Dollfuss nagovor v radiju na ves avstrijski narod in izjavil, da je le lahko ranjen in da bo vodil vse državne posle tudi še nadalje osebno. Krščanski socialisti so priredili pred uradom kancelarja velike manifestacije in zahtevali preki sod proti narodnim socialistom, katerim se pripisuje organizacija atentata.

DUNAJ, 4. oktobra. Vsa avstrijska javnost je pod vtisom atentata na zvezne-

ga kancelarja dr. Dollfusa. Atentat je nedvomno političnega značaja in vse kaže, da je delo narodnih socialistov. Danes so pa krožile po Dunaju tudi verzije, ki spravljajo atentat v zvezo s socialistimi demokrati. Uradno se ta verzija sicer še ne potrjuje, vendar je njen namen ustvariti protimarksistični kurs, ki je potreben za odstranitev socialistnih demokratov zlasti iz dunajske občinske uprave in utrditev klerofašističnega režima v državi.

BERLIN, 4. oktobra. Nemški tisk beleži vest o atentatu brez vsakih komentarjev. Hitlerjevski listi naglašajo, da je Hitler vedno odklanjal take metode političnega boja in da v vseh 14 letih svojega pokreta ni nikoli umazal svojih rok s krvjo nasprotnikov. V hitlerjevskem pokretu so bili borci z balkanskimi atentatorskimi metodami vedno izključeni. Listi odločno odklanjajo vsako sumničevanje, da bi bil atentat kakorkoli v zvezi z narodnimi socialisti. Bati se je, da bo atentat še poslabšal sedanje itak slabo razmerje med obema državama.

Španija pred novo diktaturo

MADRID, 4. oktobra. Včeraj je v Cortesih predsednik vlade Lerroux prebral vladno deklaracijo. V uvodu je najprej opisal, kako je prišlo do zadnje vladne krize in na kakšen način je prišel na vlado. Nato je izjavil, da bo vlada spoštovala obstoječe zakone, vendar pa si pridržuje proste roke, da jih tolmači in izvaja po lastni uvidevnosti in v smislu državnih potreb. Nato se je dotaknil dela sedanjega parlamenta in ob tej priliki napovedal, da je njegova mislija končana in da bo zato razpuščen, nakar bi se izvolil nov parlament na podlagi novih želj in potreb naroda. Politični krogi trdijo, da bo sicer parlament razpuščen, vendar pa nove volitve ne bodo razpisane tako kmalu in je torej računati z diktaturo Lerrouxa. Govor Lerrouxa je ves parlament sprejel z ledenim molkom, med izvajanjem pa je prišlo do bučnih protestov

proti njegovim napadom na delovanje parlamentarcev.

BARCELONA, 4. oktobra. Katalonska vlada je podala ostavko.

FRANCIJA NI KAPITULIRALA.

ŽENEVA, 4. oktobra. Vest lista »Echo de Paris«, da je francoska vlada pripravljena dati Nemčiji koncesije z znižanjem svojih vojnihi sil za dve tretjini, zaradi česar je Pertinax ostro napadel Daladierja in Paula-Boncourja, se odločno demantira. Kakor je znano, je izzvala ta vest tudi v Franciji sami veliko vznemirjenje.

OBILNA ŽETEV PŠENICE.

RIM, 4. oktobra. Po poročilih mednarodnega kmetijskega instituta je izpadla letošnja žetev pšenice v vsej Evropi zelo dobro. Računa se, da bo znašal v vsej Evropi letošnji pridelek pšenice okrog 450 milijonov meterskih stotov, to je 40 milijonov več kakor lani in 72 milijonov več kakor povprečno v zadnjih petih letih.

Dnevne vesti

Prvi motorni vlak v naši državi v Mariboru

Danes dopoldne je prispel iz Avstrije v Maribor prvi motorni vlak, imenovan »Zeppelin na tračnicah«, s katerim bo izvršila naša železniška uprava prve poskusne vožnje na naših progah. Kakor doznavamo, bo prva taka poskusna vožnja jutri na progi Maribor—Ljubljana.

Sprejem pri banu dravske banovine. Ban dravske banovine g. dr. Marušič jutri 5. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

Finančni direktor dr. Valjavec na dopustu. Včeraj je odšel na svoj redni letni dopust ljubljanski finančni direktor, ki ga nadomestuje njegov pomočnik g. dr. Avgust Sedlar. Stranke se bodo sprejemale vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Iz šolske službe. V pokoj je stopil dosedanj priključeni upravitelj osnovne šole v Rogaški Slatini g. Ivan Glinšek, čigar mesto je zavzel znani nacionalni delavec in odlični pedagog g. Rudolf Predan.

Premestitev v prometni službi. Za šefa postaje v Št. Ilju je postavljen g. Anton Štrubelj, dosedanj prometni uradnik na postaji Logatec.

Iz sodne službe. Za kanclista pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu je imenovan g. Ivan Košmerl, za kanclista pri okrajnem sodišču v Šmarjah pri Jelšah pa dosedanj orožniški narednik v Apačah g. Anton Gobec. Od okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu je premeščen k okrožnemu sodišču v Ljubljani višji pisarniški oficial g. Josip Medved.

Razmestitev novih častnikov. Na službovanje k tukajšnjemu 45. pehotnemu polku so odrejeni novi podporočniki Bogdan Vujačić, Milan Janković, Borisav Jovanović, Dragomir Milačić, Predrag Milić in Jakov Pajić; k 32. artilerijskemu polku podporočnika Živorad Bojić in Vasa Kobarov, k 1. bataljonu II. pontonskega polka pa podporočnika Nikola Milatović in Milenko Rajković.

Smrtna kosa. Danes popoldne ob pol 16. uri bo pokopana na pobreškem pokopališču 53letna zasebnica g. Marija Gregoričeva, ob 16. uri pa 23letna žena čevljarkega mojstra ga. Frida Novakova iz Smetanove ulice. Jutri popoldne ob pol 16. uri bo na Pobrežju pogreb 67letnega tešarja g. Ivana Čefeja, ob 16. uri pa bo pokopana 68letna železničarjeva vdova ga. Karolina Veitova.

Na čast mariborskim strelcem, ki so se tako dobro postavili na vsedravnih strelskih tekmah v Beogradu, je bil prirejen sinoči počastilni večer v Mariborskem dvoru. Prvi je pozdravil navzoče prvi podpredsednik mariborskega strelskega okrožja g. dr. Marinič, ki je naslovil posebno tople besede in čestitke na državnega prvaka, kakor tudi na celotno ekipo ter dame. Po končanem govoru je izročil prvaku prof. g. Cestniku in pa ekipi krasne spominske albume uprave strelskega okrožja. Za njim je govoril predsednik mariborske podružnice SLD ravnatelj g. Bogdan Pogačnik, ki je v krasnih izjavah orisal skupno delovanje SLD in strelskih družin. V svoji čestitki, je izrazil, da je SLD ponosno na strelce, ki so tudi včlanjeni v lovski organizaciji. Svoj govor je končal s prošnjo, naj strelci tudi v bodoče skrbijo za to, da bo Maribor odnašal na prihodnjih tekmah laurike. Kot tretji je nagovoril ekipo in prvaka primarij g. dr. Robič, ki je opisal potek tekem in vzorno disciplino na strelišču, kakor tudi korektnost pri izbiranju rezultatov. Pohvalil je naše strelce, ki so odnesli klub dejstvu, da so imeli v primeri z Beogradom in Kragujevcem slabe puške, prvenstvo države in se je plasirala celotna ekipa na 3. mestu. V imenu počastilcev se je zahvalil prof. g. Cestnik vsem g. rnikom za čestitke in priznanje ter obljubil, da bodo mariborski strelci tudi v bodoče skušali zasedati prva mesta. S tem je bil uradni del večera končan in se je nato razvila nepričakovana prosta zabava.

Ekскурzija Društva jugoslovanskih akademikov v kaznilnico bo v četrtek 5. t. m. Zbirališče ob 15. uri. Glavni trg pri ur. Predsednik.

Poroke. V zadnjih dneh so se v Mariboru poročili naslednji pari: Ivan Breščak z Marijo Senekovičev, Franc Glavič z Marijo Menhardtovo, Rudolf Krajnc z Julijano Flisovo, Franc Lašič z Marijo Valentinovo in Leopold Ogrizek z Marijo Robičev. Mladim parom obilo sreče!

Ljudska univerza v Mariboru odvarja svojo novo sezono v petek 6. oktobra, in sicer s kratkim nordijskim ciklom, ki stoji v znamenju proslave Grundtviga, ustanovitelja ljudskih univerz. Prvo predavanje bo imel priv. docent g. dr. Škerij iz Ljubljane, ki bo govoril o svojem potovanju po Norveškem. Obrazložil bo svojevrstnost in lepoto tamkajšnje pokrajine s pomočjo filmov in mnogih lepih skioptičnih slik. V ponedeljek 9. oktobra bo predaval g. prof. Franjo Baš o Danski, o njenem prebivalstvu in pokrajinah, tudi na podlagi mnogih skioptičnih slik.

Zimski vožni red Mestnega autobusa prometa, podeželskih prog, stopi v nedeljo, dne 8. oktobra z malimi izpremembami v veljavo. Proga Maribor—Celje. Autobus, ki odhaja sedaj iz Celja ob 11.30 in 17. uri s prihodom v Maribor ob 14. in 19.35, bo odhajal po novem voznem redu iz Celja ob 11.45 in 16.30 s prihodom v Maribor gl. kolodvor ob 14.10 in 19.05. — Tour-retour karte se bodo prodajale še nadalje, kakor je to označeno v voznem redu, na kar se posebno opozarja potujoče občinstvo. Na progi Maribor—Selnica ostanejo vožnje ob torkih, sredo in sobotah neizpremenjene, edino ob nedeljah in cerkvenih praznikih se omeji vožnja samo do Selnice in ne več do Fale. Na progi Maribor—Sv. Peter se bo vozilo ob nedeljah in cerkvenih praznikih kakor ob delavnikih. Na progi Maribor—Št. Ilj državna meja se ukine popoldanska vožnja ob nedeljah in praznikih z odhodom iz Maribora ob 18. uri in z odhodom iz Št. Ilja ob 19. uri. Dnevna vožnja z odhodom iz Maribora ob 11.30 ima zvezo z graškim autobusom na državni meji, kar se posebno priporoča potujočemu občinstvu. Na progi Maribor—Sv. Martin ostane vožni red ob torkih, sredo in sobotah neizpremenjen, medtem, ko se ostale vožnje vršijo samo ob nedeljah in cerkvenih praznikih. Vožni red Maribor—Ruše ostane v celoti neizpremenjen. Vožnje iz Maribora ob 15.10 v Ruše, in ob 19.30 v Bistrico, se vršijo samo ob nedeljah in cerkvenih praznikih. Novi vožni red bo tekom tega tedna razposlan vsem uradom in javnim lokalom ter se prosi, da ga razobesijo na vidnih mestih.

Nova zveza z Mariborskim otokom. Mariborska mestna uprava razmotriva vprašanje zgraditve novega mostu na Mariborski otok, ker je starega, kakor znano, odnesla zadnja poplava. Mestni gradbeni urad je že prejel naročilo, naj do 15. oktobra izdela načrte za zgraditev novega mostu. Zaenkrat še ni določena ničesar točnega glede oblike in materiala. V ospredje stopa predlog, naj bi se zgradil na otok viseč železen most, ki bi bil montiran na dveh visokih železobetonskih opornikih. Baje bi bil tovrstni most trajnejši, primernejši in pa tudi cenejši kakor lesen most na kozah.

Sestanek narodne skupščine in senata. Kakor se doznava iz poslanskih krogov, se bo narodna skupščina sestala 16. ali 17., da sprejme 4. nujno konvencijo, ki jih je predložil zunanji minister. Z istim namenom se bo sestala 18. t. m. tudi senat. Dne 20. t. m. pa bo predvidoma odprto redno jesensko zasedanje narodne skupščine in senata.

Licitacije v tuji valuti niso dovoljene. Finančno ministrstvo razglasa, da se licitacije, pri katerih bi se vršila plačila tudi v tuji valuti, če se material ne proizvađa doma, ne morejo razpisati s ponudbo cen v tuji valuti.

»Službene novine« objavljajo v svoji številki dne 2. t. m. računsko zaključke Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Enotne uniforme za jugoslovanske gasilce. Z novim letom 1934 bo stopil v veljavo pravilnik o enotni uniformi članov gasilskega starešinstva, ki ga je predpisal minister za telesno vzgojo.

Nenadna smrt dijaka. Preteklo nedeljo ponoči si je na svojem domu v Črni pri Prevaljah končal s strelom iz puške svoje mlado življenje 19letni dijak mariborskega učiteljskega Herman Konič, ki je bil sicer zelo dober in nadarjen mladenič. Zapustil je tudi poslovlino pismo, v katerem je navedel vzroke, ki so ga privedli k obupnemu koraku. Še v soboto se je poslovil od sošolcev, katerim je izjavil, da odhaja za vedno in da jim želi srečno življenje.

Koncert koroških narodnih pesmi. Pevski zbor pekovskih pomočnikov priredi v soboto 7. t. m. ob 20. uri v Gambrinovi dvorani koncert koroških narodnih pesmi. Čisti dobiček prireditve je namenjen brezposelnim pomočnikom.

Obisk nacionalistov na severni meji. Preteklo nedeljo se je podala v najlepšem vremenu mogočna četa članov SPD kluba »Meje« in društva »Jadrana« v obmejno Kaplo, da obišče naše najbolj postavljene brate in jim prinese nove tolažbe in vzpodbude za nadaljnje narodno delo. Vsa prireditve je potekla v najlepšem redu ter zaslužijo vrli Kaplani za ljubezniv sprejem vso pohvalo in priznanje. Podrobnejše poročilo o tem izletu bomo priobčili v jutrišnji številki našega lista.

Svečina. Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Svečini priredi dne 8. oktobra t. l. v grajski nadkleti ob 3. uri popoldne gledališko predstavo F. S. Finžgerjevo štiridejansko »Naša kri«. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo novega odra, vabi odbor k obilni udeležbi!

Drugi občni zbor jugoslovanskih geografov se je pričel danes dopoldne na ljubljanski univerzi. Zbora se udeležuje okrog 100 najodličnejših znanstvenikov iz vse države. Naši geografi bodo napravili v teku kongresa tudi več poučnih izletov v razne kraje Slovenije.

Znižana obrestna mera pri Obrtni banki. Državna Obrtna banka, podružnica v Ljubljani, sporoča, da je znižala s 1. t. m. obrestno mero za vsak dan razpoložljive vloge na tekočem računu na 4%, na hranilne knjižice pa na 5% brez odbitka rentnega davka. Vezane vloge na odpoved pa obreštuje banka do 6%.

Državna hipotekarna banka v Beogradu bo sprejela, kakor smo že poročali, več uradniških pripravnikov. Kandidati se opozarjajo, da bodo sprejemni izpiti 27., 28. in 29. t. m. in ne 14., 15. in 16. t. m., kakor je bilo prvotno določeno.

Prepovedan tisk. Z odlokom notranjega ministrstva je prepovedano širiti v naši državi list »Kavja«, ki izhaja v madžarščini v Temišvaru, brošuro Teodorja Balka »Od dušika do dinamita« in pa zagrebški tednik »Obrtniški vestnik«, šte. 39. z dne 23. septembra.

Tudi mi dobimo Zeppeline na tračnicah. Naša železniška uprava je prejela od tovarne motornih vlakov »Avstro-Deimler« ponudbo glede dveh motornih vlakov na poizkušnjo brez vsake obveze. Vlak bosta vozila na svojih poskusnih vožnjah najprej na progi Zagreb—Split in Zagreb—Sušak. Motorni vlaki vozijo z brzino do 160 km na uro in bi se tako skrajšala vožnja na progi Zagreb—Sušak na 2 uri, na progi Zagreb—Split od 12 na 5 ur. Prostora je v obeh vlakih za 40 do 100 potnikov. Podobno ponudbo je stavila naši železniški upravi tudi tekstilna tovarna »Tivar« v Varaždinu, ki je pripravljena dati na 20letno brezobrestno amortizacijo tak motorni vlak za obratovanje na progi Zagreb—Varaždin. V kompenzacijo pa zahteva tovarna dovoljenje, da sme v vseh jugoslovanskih vlakih brezplačno razobesiti svoje reklamne tablice. Železniška uprava se še zaenkrat ni odločila o tej ponudbi.

Kino Union. Od danes dalje prekrasni velfilm »Sanje vsake žene« z Gustav Fröhlichom, Noro Gregorjevo, Petrom Loorejem in Otom Walburgom. Zelo zabavna, napeta in prijetna vsebina v režiji genialnega režiserja Geze Bolvarya in komponista Roberta Stolza.

Grajski kino. Danes se začne izborna veseliga »Dunaj v pesmi in ljubavi«. Mihael Bohnen, Paul Hörbiger, Lee Parry, Gretl Theimer. Najveselejša zabavna opereta, zadnjikrat v Mariboru.

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosti, izboljšuje naravno »Franz Josefova« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 4. oktobra: Zaprt.
Četrtek, 5. oktobra ob 20. uri: »Gospoda Glembajevi«. Red A.
Petek, 6. oktobra: Zaprt.
Sobota, 7. oktobra ob 20. uri: »Roksi«. Red C.
Nedelja, 8. oktobra ob 20. uri: »Voda«. Premiera.

Gledališka blagajna sprejema nove abonente še vnaprej. Sedežev je še dokaj na razpolago, zlasti v ložah. Abonentje reda A in C, naj blagovolijo svoje izkaznice dvigniti čimprej. — »Gospoda Glembajevi«, izvrstna Krležina drama, ki je ob premieri dosegla nenavadno velik uspeh, se ponovi prvič v četrtek 5. t. m. za red A. — »Voda«. Najboljše delo med največjimi slovenskimi kmetijskimi komedijami je nedvomno Vombegarjeva »Voda«, ki je z velikim uspehom obšla že vse slovenske odre. Vsebinska »Voda« je posrečena in zabavna, jezik lapidaren. Režira Vl. Skrbinšek, nastopi pa ves dramski ansambl, zbor, statisti in godbeniki. Premiera bo v nedeljo 8. t. m. zvečer.

Vaja za »Vodo«. Opozarjamo vse one, ki sodelujejo pri komediji »Voda«, da bo predgeneralna vaja drevi 4. t. m. ob pol 20. uri na odru.

Pri odebelelosti vzbujajo redna zdravlila uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri »amaščenju« srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Zbor malih harmonikarjev ISSK Maribor. Poučuje gospod profesor Švaiger. Prijave sprejema tajnik g. Gustin v pisarni Grajski kino. Redni pouk vsak ponedeljek in četrtek. Začetniki od 4.—5. l. odd. od 5.—6. ure na klasični gimnaziji, Koroščeva ulica.

»Narodna obrana« obvešča tem potom vse prodajalce tombolskih kart kakor tudi občinstvo, da so tombolski dobitki razstavljeni v Šerbaumovem paviljonu na Trgu svobode, namesto pri trvdki Weka na Aleksandrovi cesti. Ker je dotok dobikov od vseh naših domačih tvrdk velik, je odbor sklenil zvišati število tombol od 10 na 12, kakor tudi vse ostale dobiteke desetink, petink, četrtnik, tern in amb, kar bo gotovo dobro vplivalo, da bo vsak segel po tablicah, ki mu dajejo možnost zadeti v gotovini 6750 Din, kolikor znašajo prve tombole poleg drugih lepih in praktičnih dobikov.

Angleški krožek. Drugi (nadaljevalni) tečaj se bo vršil ob ponedeljkih in četrkih od 7. do 7.45 na realni gimnaziji, če se do četrta ob 7. uri zvečer zgledi še nekaj reflektantov.

Kulturno društvo »Triglav« priredi v soboto 7. oktobra v vseh prostorih Narodnega doma prvo akademijo z izbranim sporedom. Po programu prosta zabava. Začetek ob 20. uri.

Licitacija najdenih predmetov. V uradu za najdene predmete na glavnem kolodvoru bo licitacija raznih predmetov, ki so jih potniki pozabili v vlakih in čakalnicah, še v sredo od 8. do 12. ure.

Tatinska smola. V ponedeljek je bilo pri posestniku Horvatu v Krčevini pri Vurbergu vlomljeno in so tatovi odnesli razne obleke in zabelo. Včeraj pa se je Horvatova pripeljala v Maribor, da bi prodala hruške. Ko je na Glavnem trgu ponujala sadje, je nekdo stopil k njej in ji ponujal v nakup čevlje in obleke. Na veliko presenečenje pa je spoznala, da moški ponuja blago, ki je bilo predvčerajšnjim njej ukradeno. Kmetica je hitro poklicala stražnika, ki je moškega aretiral. Na policiji so ugotovili, da gre za 27letnega tapetniškega pomočnika Antona K., ki je že bil 14 krat predkaznovan. K. odločno taji, da bi on vlomil pri Horvatu in pravi, da je blago kupil na trgu od nekega neznanca. Policija ga je izročila sodišču.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 9.4 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 9.2 stopinj C; barometer je kazal pri 16.6 stopinjah 744, reduciran na ničlo na 742, relativna vlaga 87; od včera na dan padlo 5.6 mm dežja; vreme je hladno in oblačno.

Problemi našega šolstva

IZ PREDAVANJA Dr. L. POLJANCA V DRUŠTVU »SOLA IN DOM«.

V sredo 7. septembra je govoril nadzornik v p. g. dr. L. Poljanec v društvu »Sola in dom« o težkočah našega šolstva. Nemogoče je v okviru kratkega poročila ponoviti vse resne in jedrnatne misli, s katerimi je bilo predavanje prepleteno ter razne značilne in zabavne doživljaje iz lastne prakse predavatelja, ki govore jasnejšo besedo kot marsikatero dolgo razkladanje. Poročati pa hočemo vsaj o glavnih točkah zanimivega predavanja, ki so ga prisotni starši in učitelji poslušali z velikim zanimanjem in hvaležnostjo.

Srednje šole so edine, ki kažejo v zadnjih letih vkljub krizi in resnim poskusom, da bi se število učencev znižalo, razvoj na zgoraj, medtem ko nazadujejo osnovne in meščanske šole ter učiteljišča. Težnja po znanju je, ki napolnjuje srednjo šolo, po znanju, ki ne pomeni sreče, ampak moč, edino moč, ki pomaga naši deci do kruha in do ugleda v bodoči stroki. Danes ni važno lepo spričevalo, ampak to, kar znaš. Namen naših šol torej nikakor ne more biti, kakor to celo nekateri strokovnjaki, k sreči le posamezniki, trdijo, klasifikacija, redovanja, spričevala, ampak znanje in vzgoja, vzgoja uravnih značajnih osebnosti. Otrok ne homo duševno in telesno ubijali, kakor to delajo z raznimi dobrinami n. pr. s kavo, bšenic, bombažem, limeljem v deželah kjer jih je preveč. Poskusilo se je sicer pred 2 letoma z ukinitvijo raznih srednjih šol. Učinek je bil ta, da so neukinjene bile tem bolj polne, pouk tam pa je bil sedaj še bolj otežkočen zaradi prevelikega števila učencev in premalega števila učiteljev. Rešilna misel, da se naj omogoči naši srednješolski mladini prehod v strokovne šole, ni zalegla, ker so te že napolnjene; uvedba šolnine tudi ne, ker žrtvujejo naši starši zadnje pare za šolnino, da le omogočijo otroku korak v življenje. Tudi sprejemni izpiti ne kažejo pravega sadu, ker je vkljub tem izpitom še vedno dosti velik odstotek slabih učencev in marsikaterega pridnega otroka odlašajo, ker je nemogoče pri tako kratkem izpitu in še pred tujim izpraševalcem dobiti resnično sliko otrokovega znanja in duševnosti. Bolje bi bilo, da bi prinesli otroci na srednjo šolo popis svojega duševnega razvitka v ljudski šoli. Edino to dobro lastnost imajo izpiti pred počitnicami, da ravnatelji srednjih šol že ob koncu leta zamorejo poročati o številu novoupisanih učencev. Zaradi tega so letos prišle tudi pridelitve učiteljev pred 1. septembrom, torej pravočasno, za kar gre ministrstvu prosvete zahvala, ker ne bodo premestitve učiteljev med letom motile rednega pouka.

Rakrana našega šolstva pa je medsebojno nezaupanje učitelstva raznih šol. Drug zvrta krivdo na drugega, ljudska šola na srednjo šolo, srednja šola na ljudsko šolo, univerza na srednjo šolo, praktiki, direktorji in občinstvo pa zopet kritizirajo vseučilišča! Namesto da bi vsak svoj del odgovornosti prevzel na sebe. In vsi bi naj delali složno z istim ciljem:

za našo enotno vzgojo!

Tudi želja po strožjem merilu pri oceni ne more nuditi pravičnega in dobrega izhoda iz današnjih razmer. Že v starih časih so imeli strogo merilo, da se je do zrelostnega izpita do 90% učencev prereševalo, ali nikakor se ne more trditi, da je tisti mali del, ki je prišel do 8. razreda, res bil izbrani del nekdanjega razreda. In koliko mogoče še bolj, izvrstnih ljudi je bilo med onimi 90%, ki niso prišli do osme? Puhlega zrna se drže pleve, tako da ostane na rešetih.

Zato je treba vedno zopet naglašati, da klasifikacija učencev ni ona centralna točka, ono glavno centralno kolo in gibal, ki žene vso šolsko masino, ampak v zgozja mora biti osrednje kolo in gibal v naši srednji šoli. Tudi profesorji in vsi učitelji pa morajo in smejo zahtevati pomoči in sodelovanja in razumevanja pri starših, kajti v šoli je otrok le 5 ur na dan, 19 ur pa ni v šoli, ampak doma, pa tudi na ulici, v družbi, v sosedščini, na igrišču, v telovadnici, pri sportu, v gledališču, v kinu, ali v kavarni, krčmi ali na plesu.

Zato je namen društva »Sola in dom«, da združuje prizadevanja vseh učiteljev vseh šol in vseh staršev. Predavatelj je prosil vse gospode ravnatelje in upravitelje šol, da uvedejo tam, kjer še ni te navade, na svojih šolah roditeljske sestanke, in prosil vse starše, da se udeležujejo teh sestankov in predložijo profesorjem in učiteljem svoje želje in skrb.

Glede snovi je izrekel neki strokovnjak usodno misel, da sme dobiti »dobro« le oni učenec, ki nedvomno obvlada vse dele predpisane snovi. Usodna je ta misel, ker je v resnici nemogoče, da bi učenec vso snov tako obvladal; ker imajo samo realni predmeti že okoli 12.000 strokovnih izrazov in še 3000 sozračnic, če pa še prištejemo zemljepisna, zgodovinska imena ter letnice v zgodovini, tuje besede v 4-5 jezikih, verstvo, logiko, psihologijo, pridemo pač na 30.000 izrazov, o katerih je na treba znati pomen in uporabo in medsebojno miselno vez. Bolje bi bilo, da je manj snovi, toda ta se naj uči temeljito, stvarno, nazorno, domače, brez nepotrebnih tujk.

Današnja agonija meščanskih šol, posebno naših mariborskih, ima te-le vzroke: 1. Možnost, da vstopi vanje vsak ljudskošolski učenec iz četrtega razreda z dobrim uspehom. 2. Spor z okoliškimi občinami radi šolnine, ki je povzročil, da okoliščani pošiljajo otroke v srednje šole namesto v meščanske. 3. Srednješolski zakon, koega jekleni okvir otrokom iz meščanske šole onemogoča prehod v srednje šole. 4. Naredba, da se sprejemajo samo odličnjaki meščanskih šol v učiteljišče. 5. Končna naredba, da se absolventi meščanskih šol sploh ne sprejemajo več v učiteljišče.

Tako se brez vzroka in po krivici povsod odpravljajo absolventi meščanskih šol (tudi najboljši!) ter nimajo nobenega koraka v svet ter se na ta način izgubi marsikateri odlični talent bodisi v

Bilo kuda Ki-Ki svuda!

matematiki, risarstvu, glasbi ali drugih predmetih. Toda naši šolski predpisi bi morali biti taki, da se vsakemu izrazitemu nadarjencu omogoča delo v stroki njegovega talenta. Agonija meščanskih šol je povzročila tudi agonijo učiteljišč v Sloveniji in na Hrvaškem, kajti prav učenci meščanskih šol so bili najboljše učenci naših učiteljišč. Oni so tudi naši najboljši učitelji! Kajti vzrasli so doma, na podeželski meščanski šoli, ostali v stiku z domačim krajem in prebivalstvom ter polni ljubezni do domače grude in polni idealov prišli na mestno učiteljišče, ki jim v nekaj letih tega notranjega bogastva, ki je potrebno za našega požrtvovalnega podeželskega učitelja, ni moglo iztrgati, kajti vrnili so se po študijah domov. Našim šolam in našemu ljudstvu pa so taki učitelji potrebni!

Nadaljnja težava naših otrok je preobremenjenost učencev na učiteljiščih in strokovnih šolah, o katerih starši po pravici tožijo. Pouk znaša tu 37-42 ur na teden. Poleg tega pa še študij in naloge doma nekaj ur na dan, — skupaj je to mnogo več ur na dan kakor dovoli naša socialna zakonodaja za odraslega delavca. Gospodje, ki delajo take učne načrte, bi dobro storili, če bi sami na šolski klopi poskusili nekaj tednov tak učni načrt, potem bi ga gotovo ne uvedli.

Posledice takih pretiranih zahtev so pri nekaterih periodični študij posameznih

predmetov (»špricanje«) pri drugih, ki so natančnejši, pa duševno in telesno izčrpanje in bolezen: že pred zrelostnim izpitom ali pa kmalu potem, kar povzroča družini, posamezniku, kakor državi nepopravljivo škodo.

Bodočnost našega učiteljskega naraščaja je pokazal predavatelj nazorno v slikah. Pred vojno je bilo število učiteljskega naraščaja leto za letom precej enakomerno, starejši letniki pa so enakomerno odpadali, tako da je bilo najmlajših največ, najstarejših najmanj. Danes, po petnajstih letih, se je slika spremenila, da imamo mladih učiteljev najmanj, največ jih je že s približno 15 in več službenimi leti. Če gre to tako naprej kakor zadnji dve leti, bomo imeli po prihodnjih 15 letih večino učiteljev s 25 in več službenimi leti, mladih pa nobenih. In to vse zaradi tega, ker rastavljamo premalo mladih učnih moči in ker jih tudi ne bomo mogli nastaviti, če so meščanske šole prazne, učiteljišča prazna, ker jih ne bomo imeli.

Prosvetni načrti se ne smejo in ne morejo delati iz leta v leto v okviru finančnega zakona, ampak se morajo delati na desetletja naprej. S to ugotovitvijo se predavatelj obrača posebno na naše gospode poslance in senatorje ter prosi, da jo upoštevajo, da obvarujejo našo prosveto pred nadaljnjo škodo.

Spori

Slavija (Osijek): Hajduk 2:0 (1:0). Včeraj se je v Osijeku nadaljevala pred tedni prekinjena tekma med osiješko Slavijo in splitskim Hajdukom. Slavija je dosegla še en gol, tako, da je dosegla končni rezultat 2:0. Drugi polčas se je odigral kot prijateljska tekma.

Občni zbor Zbora nogometnih sodnikov sekcija Ljubljana. Te dni je bil v Ljubljani občni zbor ZNS, sekcija Ljubljana. Iz poslovnega poročila je razvidno, da šteje sekcija 31 zveznih sodnikov, od teh 4 začasne; izstopil je med letom g. Mohorko, premeščen pa je bil g. Skalar v Sarajevo. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bila soglasno izvoljena naslednja nova uprava: predsednik Evgen Betetto, tajnik I. Deržaj, tajnik II. in blagajnik Cimperman, odborniki dr. Platinšek, Pevalak, Ramovž in Zupan; nadzorni odbor: Wagner, Schmeller in Makovec. Pri slučajnostih se je razvila zelo živahna debata. Sprejetih je bilo več predlogov, med njimi tudi važen sklep, ki predvideva znatno znižanje sodniških stroškov. Upravni odbor bo izdelal načrt, po katerem bodo točno določene vse sodniške pristojbine; odpadla bo uporaba 2. razreda, dočim bo smel sodnik potovati z brzim vlakom le na razdalje preko 100 km. Ta sklep pomeni veliko olajšavo za vse podeželske klube, ki so v težkih materialnih prilikah.

Mariborski smučarski klub priredi v nedeljo 8. t. m. izlet k Pohorskemu domu, Mariborski in Ruški koči. Pri zadostnem številu prijav, katere sprejema trgovina Stojec, Jurčičeva ul. 8, bo odhod v nedeljo ob pol 7. uri z Glavnega trga z avtobusom do Reke. Prijave se sprejemajo do petka zvečer. Vabljeni so vsi člani in prijatelji kluba! Smuk!

Medklubski odbor LNP, službeno. V nedeljo 8. t. m. se odigrajo naslednje tekme: v Mariboru na igrišču SK Svobode ob 10. prvenstvena tekma SK Ptuj: SK Svoboda, ob 8.30 predtekma ISSK Maribor III. mladina: SK Svoboda III. mladina. Službujoči odbornik g. Knez. Na igrišču SK Železničarja bo ob 15.30 prvenstvena tekma ZSK Hermes (Ljubljana): SK Železničar. Ob 13.30 predtekma ISSK Maribor mladina: SK Železničar mladina. Službujoči odbornik g. Mazi. V Čakovcu bo ob 15.30 prvenstvena tekma SK Rapid: Čakovčevski SK. Službujoči odbornik g. Filipančič. V Ptuj bo na igrišču SK Drave ob 15.30 II. poskusna tekma SK Drava: SK Rapid rezerva. Službujoči odbornik g. Zamuda. Tajnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: ISSK Maribor mladina: SK Svoboda mladina g. Konič. ISSK Maribor mladina: SK Železničar mladina g. Kopic, SK Drava: SK Rapid rezerva g. Jančič. Sodnike za prvenstvene tekme delegira odbor za delegiranje sodnikov pri LNP.

Albin Šavli:

Eksperiment

Neznanec je pred seboj zagledal ženo, ki zna hladno računati in kalkilirati. Ženo, ki je odložila svojo krinko. Svojo lažno masko, prirojeno njeni ženski naravi.

»Želite li morda sedaj izvedeti, kdo stoji pred vami?« je suho vprašal tujec. Ona ga je prezirno odmerila od nog do glave.

»Ali vas morda zanima njegov naslov?«

»Ne, hvala!«

Berač se je tedaj nenadoma dvignil in brzo kretno strgal z obraza lažno brado...

»Amadeo!«

Krik groze je zamolklo odjeknil skozi sobane. Krčevito se je oprijela naslonjača.

Pristopil je čisto bliže, da je čutila njegov dih.

Z gnusom se je odmeknila in stekla proti izhodu. Skokoma ji je preprečil to nakano.

»Sramuješ se me?« Trdo jo je prijel za zapestje.

»Vi, vi predrznež! Ne izpozabite se!« je zaklicala ogorčeno in se zaman skuša-

la izviti iz železnega objema njegovih prstov.

»Oho, glej, glej! Tudi vika me že? Kdo bi to pričakoval?« Vagabund je posmehljivo raztegnil usta. »Ne boj se, ribica! Ne bom ti storil zalega. Amadeo Bobadilla še ni dvignil roko nad slabotno ženo,« je temno pristavil. »Toda preden se poslovim, bi se še rad pomenil malo s teboj.« In odvedel jo je pred svojo sliko. Njegov obraz je bil mračen, njegove besede so zvenele metalno:

»Kaj ne, nisem mu več mnogo podoben? Ta smoking je precej drugačen od teh mojih cunj. Tudi sicer ni nič ostalo pri starem. Nekoč je don Amadeo Bobadilla bil ljubljenež ženskih srd. Ker bil je bogat. Danes? Danes je... hm, ponosna Dolores ga ima pred seboj.«

Čutil je, kako trepeče njena roka v njegovih.

»Vse se menja,« so rekli že stari Latini, je nadaljeval. »Ni dvoma, pametni so to bili ljudje. Bolj pametni, ko Amadeo Bobadilla, ki je bil tako naiven, da je verjel sennoriti Dolores. Verjel ji je tisti večer, ko mu je pri kosteh svojih očetov prisegla večno ljubezen. Verjel ji je tisti dan, ko je na borzi izgubil svoje imetje. Phe, tudi malo poprej ji je verjel. Še mnogokaj ji je verjel, dobrodušni Ama-

deo Bobadilla. Ker ni bil pameten, ko stari Latini. Ker ni slutil da ljubi le njegov sijaj in bogastvo.«

»Amadeo, varaš se! Ni resnica, kar trdiš, ne, ni res. Jaz te ljubim še vedno in nikoli te ne bom prenehala ljubiti.«

Bobadilla jo je poslušal z napol priprtimi očmi. Njegovo lice je bilo brezrazno, mrtvo. Ona mu je zaupno položila roko na prsa. Njen pogled je bil nedolžen, o, tako nedolžen. Vsakdo bi ji verjel brez nadaljnega.

Toda Amadeo je preveč vedel, da bi se še enkrat dal prevarati.

»Mi smo dovelj bogati, da bi lahko mlada živela prav neskrbno življenje,« je nadaljevala. »Toda ti poznaš mojega očeta. Veš, da bi odbil vsakega, ki mu ni po socialnem položaju vsaj enak.«

Znižal je svoj glas:

»Če me ljubiš, odreci se svojemu bogastvu in pojdi z menoj! Prava ljubezen ne pozna takih ovir.«

Ni dobil odgovora.

»Šla bova daleč odtod. Jaz bom skrbel zate. Z delom svojih rok bom prislužil dovolj za naju oba. Žvižgala bova potem na denar tvojega očeta.«

Dolores je povesila oči.

V Amadeovih očeh je temno zabliška-

lo. Izpustil je njeno roko in snel z zida svojo sliko.

»Te-le narcise,« je sarkastično izpregovoril, »so bile namenjene borznemu magnatu. Toda magnat je umrl. Živi le še njegova senca, vagabund. Cvetke obkrožajo mrtveca. Mrtveca, sennorita Dolores. To, hm, ni rentabilno.«

In pometal je narcise po tleh ter jih zgazil.

»In ta slika predstavlja prošlost. Čemu misliti na to, kar je minilo? Tudi to ni pametno.«

In raztrgal je svojo sliko na drobne koščke.

»Naj mi oprost! ponosna hči Rodriga Corteza, da je brezimeni vagabund prestopil svetli prag njene sobe.«

In izginil je skozi vrata.

(Konec prih.)

Na obiskih.

Vsi stoli v salonu so zasedeni. Pride neka dama, a Milko takoj vstane in ji ponudi svoj stol.

— Kako je ljubezniv! reče dama. Pravi kavalir prepusti zmeraj svoje mesto damam...

= Zlasti starejšim damam! pripomni kavalir Milko.

Maritijski skan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnostih človeške prošlosti

»In ne veste, kaj se je zgodilo?«
»Najbrže je nastala napaka v transformatorjih ali pa v centralah.«

»Vstaja je...«

»Vstaja?«

»Revolucija.«

»Kakšna?«

»Poznate Jafisa?«

»Ne.«

»Dobro, potem ste nam dobrodošli. Lahko nam pomagajte; rabimo vas.«

»Pripravljen sem storiti vse, kar mi naročite.«

»Potem odidite v centralo palače ter pomagajte našemu strojniku!«

»Tako?«

»Veste kje je centrala?«

»Ne.«

»Pokažem vam.«

Po teh besedah je odvedel Saris Sardanipalisa do nekih skritih stopnic in mu velel, naj se spusti po njih do hišne centrale, kjer naj se javi strojniku in mu pove, da ga pošilja poveljnik palače.

Sardanipalis je storil po naročilu, javil se je strojniku ter mu pomagal pri delu. Ves ta čas pa je sam pri sebi pre-

mišljeval, kako bi pomagal Jafisu in njegovim. Najprej se mu je zdelo, da bi bilo najbolje pokvariti hišno centralo, toda to bi se bilo dalo storiti samo pri akumulatorjih, katere je nadziral strojnik sam.

Sardanipalis je opazil, da mu ne zaupa in je bil očitno vesel in zadovoljen, ko so tik pred napadom na ministrstvo poklicali Sardanipalisa v vežo, mu stisnili v roko orožje ter ga postavili na stražo tik za glavnimi vrati.

S tem se mu je pa nudila tudi vse drugačna prilika pomagati revolucionarjem. Kot mehanik je zelo dobro poznal napravo, ki je vrata odpirala in zapirala.

Tako je stal Sardanipalis na straži na najnevarnejšem mestu, ne da bi se bil kdo brigal zanj, ali da bi bil le malo sumil v njegovo zanesljivost. Ker je bil strokovnjak in se ostali, ki so vrata stražili, niso mnogo razumeli, so mu kar sami pustili, da je »utrjeval« zapore po mili volji. Svoje delo je dovršil še preden so revolucionarji napadli palačo z oboroženimi silami. Pokvaril je naprave tako, da niso mogle vzdrževati pritiska in so se morale vdati že prvemu napadu.

Sardanipalis je ves trepetal, ko je poslušal kričanje množice, prihajajoče z ulice. Nestrpnost je čakal velikega trenutka, ko bo mogel pokazati svojo neomajno zvestobo do revolucije.

»Napadajo,« je zaklical nekdo nenadoma v vežo. »Držite se hrabro! Nihče ne sme živ prestopiti praga palače!«

Se preden so utihnile besede višjega stražnika, ki je bil poslan iz ministrskega kabineta v pritličje, da ohrabri ljudi za vrati, se je začelo grmeče bobnenje in velike dveri so se pričele nevarno mājati.

To je bilo takrat, ko je senator Tutalis nameril žarke smrti na uporno množico, oblegajočo palačo.

Zunaj je kričanje utihnilo, nastal je nenavaden mir in molk, samo udarci na vrata so se še slišali. Postajali so vedno močnejši, in nekaj hipov nato je bil vhod v palačo prost. Obe krili sta se odprli naenkrat ter pobili na tla nekaj stražnikov, ki niso več imeli časa umakniti se. Zmeda prvih je zajela še druge; ostalo je napravilo orožje upornikov...

Vse to se je zgodilo tako naglo, da nihče ni mogel ubežati. Med vsemi je ostal živ samo Sardanipalis, ki se je neutegoma pridružil Doljanu, Jafisu in njuni mali a neustrašni četi. Tedaj je bila pot po stopnišču v nadstropja prosta in upornikom se je posrečilo dospeti do odprtih vrat senatorjevega kabineta brez vsakega boja. Prišli so do cilja tako naglo, da so svoje nasprotnike popolnoma presene-

tili ter jih premagali še preden so se mogli upreti. Pravi zmagovalci palače notranjega ministrstva je bil tako Sardanipalis.

LI.

Z opazovalnimi aparati, ki jih je vključila na tok hišne centrale, je vlada doznala za padec notranjega ministrstva in spoznala, da je položaj skrajno resen. Senatorji, svetniki in uradniki so bili nekaj časa popolnoma brez glave in niso mogli napraviti nobenega pametnega sklepa. Sprva so mislili samo na obrambo palače, ker so bili trdno prepričani, da so njihova obrambna sredstva tako velika, popolna in zanesljiva, da se jim nihče ne more resno približati. Naposled so pa le pričeli dvomiti. Usoda, ki je zadela Tutalisov dvorec in notranje ministrstvo, jim je dokazovala, da so uporniki ne samo dobro oboroženi, marveč tudi skrajno junaški in neustrašni.

»Nikakor ne smemo čakati na napad!« je dejal senator Menezis.

»Kaj naj torej storimo?« je vprašal Reizis.

»Preiti moramo v napad,« je pojasnjeval Menezis. »S svojimi četami, ki jih moramo oborožiti z vsem razpoložljivim orožjem, moramo napasti uporne množice in jih premagati. Nič zato, če pomorimo tudi tisoče, samo da zadušimo revolucijo. Ko bodo ostali uvideli, da je njihov poizkus propadel, se bodo sami razbežali in vdali. Prosili bodo milosti in odpuščanja.«

Ptuj

Premestitev. Za upravitelja ekspoziture OUZD v Ptuj je imenovan g. Stan-ko Vadnjak, dosedaj uradnik OUZD v Ljubljani. Službo je že nastopil.

Nočni napad s smrtnim izidom. V mali vasič Zakli, občina Nova cerkev, se je odigral v nedeljo ponoči tragičen dogodek, ki je do skrajnosti vznemiril ondoto prebivalstvo. Na svojem dvorišču je bil napaden 33letni posestnik Ivan Cebek. Napadalec Janez Žirovnik, posestnika sin istotam, je Cebeka obdelal z nožem tako hudo, da je obležal v mlaki krvi nezavesten. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili 6 vboj-ljajev v prsa in levo roko. Poškodbe so bile smrtonosne, in jim je Cebek danes 3. t. m. popoldne tudi podlegel. Neposredno pred smrtjo ga je preiskovalni sodnik dr. Gorup pod prisego zaslišal. Cebek je izpovedal, da mu je smrtonosne poškodbe prizadel omenjeni Žirovnik iz sovraštva, kojega je gojil že dalje časa proti njemu. Sodna oblast je odredila obdukcijo trupla pokomega Cebeka. Ubijalca še niso prijeli.

Kino Ptuj. V sredo 4. in v četrtek 5. t. m., obakrat ob 20. uri, se predvaja film »Črni huzar«. V glavni vlogi Konrad Veidt in Mady Christians, dalje Oto Wallburg, Wolf Relj in drugi. Kot do-datek Ufin tednik.

Pesem, simbol ljubezni

Vse od romantike preko realnosti vedno enako.

Mislimo, da se ne motimo, če rečemo, da je mladenič prvokrat zapel zato, da bi izrazil svojo ljubezen do drage, katere podoba se mu je smehljala v duši. Ljudje pojo tudi tedaj, kadar samo slutijo, da se bodo zaljubili, kadar »ljubijo ljubezen«, kakor je to tako lepo povedal despot Stevan Visoki. »Jaz nimam drugega, to je samo pesem«, pravi Sulamit...

Pa vendar je nje srce polno ljubezni in vsaka beseda, ki jo spremlja s svojimi čustvi, se izpremeni v pesem, ki razodeva njeno čudno, njeno zagonetno majcne srce. Po vsem širnem svetu pojo o ljubezni... O njej se samo poje... O njej so že od nekdaj peli... Viteška dela junakov in vitezov, kar jih pomni od davnine svet, so izvirala iz ljubezni do ženske. In nobena junaška pesem ni brez ženske ljubezni. Ni brez ljubezni dveh zaljublencev. Ali zaljublenci so imeli vedno raiši bolj kratko, pa tudi bolj preprosto ljubezensko pesemco, ki naj bi namesto njih, kakor Syrano namesto Kristijana razodevala vso skrivnost duše, vso razburkanost krvi in ves nemir srca...

Pojdite v pragozd med borna prebivališča divjakov! Prisluhnite!

Slišali boste zdaj otožno zdaj vriskajoče petje osamelega mladeniča. Niti za-

hip ne boste podvomili, o čem poje ta mrki junak. Motite se, če mislite, da živi brezskrbno življenje. Lepotica, ki jo je videl, katere oči so mu pokazale, da je še kaj drugega na svetu razen lova in spopada s sovražnikom, ga sili, da zapoje. Njegov slovar je boren, toda njegova čustva so bogata, in čudna melodija njegove pesmi dopolnjuje besedo, jo celo prekaša...

Vse tako kaže, da mineva romantična doba serenad. Zakaj, kdo more oboževanki v tretjem nadstropju sporočiti besede srca... Komu mora biti pogodu, da mu iskrene in jasne besede moti zoperna avtomobilska sirena?

To bi nazadnje še šlo po trgih, ki se ponašajo razen s svojim cvetjem in kinom za zdaj še samo z enonadstropnimi hišami, ki je ves njihov ponos, in z električno razsvetljavo, ki grozi, da ni več daleč čas, ko se bo zabrisalo vse staro, starinsko in preprosto.

Ali pesem in ljubezen sta tudi po največjih mestih, tudi milijonskih, združena. Tudi zvočni film je to občutil. Da toliko ljudi posluša ta ali oni film, je vzrok ta, ker spoštuje resnico, da sta ljubezen in pesem vedno nerazdružljiva, kar sta tudi v resnici. In celo tisti del občinstva, ki

ne ume nobenega tujega jezika, zapuša navdušeno kinematografsko dvorano, zato ker pesem ljubezni ne govori s svojimi besedami, ampak govori s svojo močjo brez besed.

Pesem je torej pravi simbol ljubezni, in dokler bo ljubezen, in ona bo vedno, bo tudi pesem, ki jo bo izvajljala, spremljala in razlagala. Ali je treba, da romate križem sveta, ali je treba, da pogledate v koče ubogih ribičev, ali vam je treba iti skozi mirne kmetijske vasi, ali po taboriščih nomadov, da bi slišali pesem mladosti, pesem večne ljubezni? Ne, ni potreba, ker predobro poznate magijsko moč pesmi in ker ste tudi na sebi občutili njen močeni, premogočni učinek...

Pa vendar je prav, če se prepričamo o tem... Pojdite zvečer samo po Mariboru, kadar se »k mraku mračí!« Ampak ne hodite po restavracijah, ne ustavljajte se v centru, ta je brez barve, kosmopolitičen.

Periferija se vam bo odprla kakor čarobne bogate sanje... Veselje do življenja, pa zopet žalost za »dni lepših polovic«. Sreča, da je minil mučni dan dela in skrbi, pa zopet — ljubezen, za katero ni zdravila...

Vrhunec varčnosti.

— Povej mi no, možiček, zakaj pa vedno gledaš čez naočnike?

= Zato, da bi jih tako hitro ne obrabil.

Mali oglasi

Razno

NAZNANJAM, da nisem plačnik za dolgove, katere bi naredil moj sin Alfred Neuman. — Rihard Neuman. 3759

HIRALOG-GRAFOLOG TIMOFEJEV sprejema v hotelu »Zamorca«, Maribor. 3736

ŠIVALNE STROJE IN KOLESA, nove in rabljene, kakor otroške vozičke proda po najnižji ceni Alojz Ussar. Maribor, Trubarjeva 9/I. 3443

Pijte dreveno BRASIL-MATTE 1 vrečica Din. 5.-
Z. ANDERLE

SVEŽE KISLO ZELJE, znano najboljšo kakovosti priporoča M. Berdajs, Maribor. Trg svobode. 3576

PLAČAM

Din 6.— do 7.— za kg avtogumlja. Justin Gustinčič, meh. del. Tattenbachova ulica 14.

Prodaj

ENODRUŽINSKA HIŠA in 450 kv. metrov zemlje, je po zelo nizki ceni na prodaj v Studencih. Bolfenkova ulica št. 32. 3751

ZABOJČKI OD KVASA 2 do 16 kg. poceni prodaja M. Vrhunc. Maistrova ulica št. 17. 3496

LEPO, ČISTO, PARKETIRANO SOBO z vso oskrbo ali brez, oddam. Sodna ulica 30. II., desno. 3654

Posest

HIŠE NA TEZNU z vrtom, enosobne, 15.000, dvosobne 30.000 Din, na polovico vključena Mestna hranilnica, proda Posredovalnica Maribor, Franciškanska ulica št. 21. 3765

Karočevlji

so sedaj

Gosposka 13

NOVOZGRADBA

3 sobe, kuhinja, na periferiji. Din 42.000. Posestvo, 10 orajlov, lep sadonosnik, drugo travnik in polja. Dve uri oddaljeno od mesta. Din 55.000. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ul. 28. 3761

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO oddam s prvim novembrom. Slovenska ul. 36, Lupša. 3764

Službo išče

VESTEN FANT

z lastnim kolesom, zmožen kavičje, vajen dela v trgovini. Išče zaposlitve kot skladiščni delayec, sluga ali slučno. — Adler, St. III. 3752

Pouk

ENGLISH LESSONS

Miss Edith Oxley. Krekova ulica 18/II. Govorne ure od 11. do 12. in od 20. ure napred. 3647

Naideno

MLAD, ČRN, VELIK PES se je zatekel. Lastnik ga dobi pri Čelanu, Narodno gledališče. 3766

Sobo odda

BOLJŠEGA GOSPODA ali gospodično sprejemem na stanovanje v lepo sobo s posebnim vhodom. Aleksandrova cesta 74, I. 3760

SPREJMEM DVA GOSPODA ali gospodično na hrano in stanovanje. Naslov v upravi lista 3753

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhodom, solnčno, z ali brez preskrbe, v bližini kolodvora, oddam. Janežičeva ulica 3 (Tomšičev drevored). 3755

OPREMLJEN KABINET

oddam v najem. Naslov v upravi lista. 3754

BOLJŠO GOSPODIČNO

sprejmem vdova na stanovanje in preskrbo. Rajčeva ulica 10. I. nadstr. 3747

LEPO OPREMLJENO.

zračno sobo z električno razsvetljavo, z uporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi lista. 6017

SOBO PRI PARKU.

izredno lepo in okusno opremljeno, zračno, z elektr. razsvetljavo, posebnim vhodom, se odda s 1. okt. eni ali dvema solidnima osebam. Vprašati: Vrazova ul. št. 6. pritl. 6020

Naznanilo!

S 1. oktobrom t. l. sem podpisana prevzela v najem hotel

„Osterberger“ v Ptuj

z vsemi restavracijskimi in kavarniškimi prostori. Cenitnim gostom se bo postreglo z izborno hrano in prvovrstnimi štajerskimi vini. Cena za meni znaša Din 12.— Sprejemajo se tudi abonenti na hrano. Potujočemu občinstvu so na razpolago lepe, zračne in snažne sobe.

Za obilen obisk se priporoča

KATI KOROŠEC,

3758 najemnica hotela »Osterberger« v Ptuj.